



## GMACH AUDYTORYJNY [6] I BUDYNEK POMUZEALNY [7]

THE AUDITORIUM BUILDING AND THE FORMER MUSEUM  
BUILDING



Tempo budowy Gmachu Audytorijnego było imponujące. Po dwóch latach od rozpoczęcia prac budynek był gotowy

The auditorium building was built at an impressive pace. It was completed within two years from the commencement date





Pawilon Sztuk Pięknych, zwany dziś Gmachem Pomuzealnym i będący siedzibą Instytutu Historycznego, został wzniesiony w latach 1818-1820, według projektu Michała Kado. Rok później wykańczano jeszcze monumentalną Salę Kolumnową, przeznaczoną na kolekcję odlewów gipsowych. Z dumą o kolekcji odlewów pisał rektor Wojciech A. Szwejkowski w swym Sprawozdaniu o stanie Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu z roku 1821 na rok 1822: „*Wzory gipsowe częścią po śp. Królu Stanisławie na byte, częścią sprowadzone z Paryża, lub w darze otrzymane (...) już są w porządku należytym i sprawują widok równie wspaniały i przyjemny dla miłośników sztuki, jak pożyteczny dla artystów; widok jaki w niewielu stolicach Europy znaleźć można*”.

Na pierwszym piętrze Pawilonu Sztuk Pięknych znajdowało się ogromne pomieszczenie przeznaczone z założenia na galerię obrazów i wystawy artystyczne; umieszczono w nim jednak gabinet zoologiczny.

The Fine Arts Pavilion, known today as the Former Museum Building, housing the Institute of History, was built in the years 1818-1820 according to the design of Michał Kado. A monumental column hall intended for the plaster cast collection was completed a year later. Rector Wojciech A. Szwejkowski proudly described this collection in his 1821-1822 report on the Royal University of Warsaw: “*Plaster models, inherited partly from King Stanislaus, partly donated or imported from Paris (...) are already in perfect order and present a view equally magnificent for the art lovers as useful for the artists, a view hardly found in any other European capital*”.

On the first floor of the Fine Arts Pavilion a spacious room was assigned for the art gallery and exhibitions, however it became a site of a zoological cabinet.

---

Przed 1822 r., po drugiej stronie wjazdu na dziedziniec uniwersytecki powstał bliźniaczy pawilon – zwany Gmachem Audytorijnym lub Fizycznym – mieszczący aulę i audytoria. W latach dwudziestych XIX wieku na wykłady Feliksa Bentkowskiego, Kazimierza Brodzińskiego i Józefa Elsnera uczęszczał tu Fryderyk Chopin. Od 1846 do 1865 mieściła się w nim Szkoła Sztuk Pięknych wraz z jej pracownią malarską zwaną Amfiteatrem. Działająca od 1844 roku szkoła była kontynuacją Wydziału Nauk i Sztuk Pięknych Uniwersytetu Warszawskiego. I choć przez większą część swojego istnienia szkoła nie miała statusu szkoły wyższej, to wykształceni w niej artyści mieli zasadniczy wpływ na oblicze sztuki polskiej w XIX wieku.

Oba pawilony, utrzymane w duchu surowego klasycyzmu, stanowiły niezwykle harmonijne uzupełnienie już istniejącego założenia Pałacu Kazimierzowskiego. Budynek Audytorijny przebudowano później niefortunnie, przez co w znacznym stopniu zmienił swój wygląd.

W 1935 roku w dzisiejszym Budynku Pomuzealnym wybuchł pożar. „[Budynek w kłębach dymu, płomienie wydobywające się przez rozbite okna](#)” – tak pożar 3 października opisywał „Kurier Warszawski”. „[Zerwana jest znaczna część dachu, zawalona zupełnie jedna klatka schodowa i hall. Spłonęły stuletnie sztory i rolety, wybitych jest wiele szyb w oknach i szafach](#)” – pisał reporter „Kuriera”. „[Główną przyczyną, dla której pożar wyrządził tak wielkie szkody, była „przestarzała konstrukcja gmachu, stropy drewniane, brak jakichkolwiek poważniejszych urządzeń pożarowych](#)” – pisała trzy lata później „Polska Zbrojna”. Do 1938 roku budynek stał „pusty, okopcony i pozbawiony okien”. Dopiero wtedy władze Uniwersytetu powierzyły prof. Aleksandrowi Bojemskiemu odbudowę gmachu. Projekt odbudowy zakładał przywrócenie zewnętrznego wyglądu budynku do stanu z pierwszej połowy XIX wieku, a jednocześnie dostosowanie wnętrz do wymagań nowoczesnego budownictwa. Przebudowę gmachu ukończono tuż przed wybuchem II wojny światowej. Zniszczony częściowo w czasie wojny budynek po odbudowie stał się siedzibą Instytutu Historycznego.

By 1822, on the other side of the driveway to the University courtyard a twin edifice was erected, known as the Auditorium or Physics Building. It housed an assembly room and auditorium halls. In the 1820's, Frederic Chopin attended lectures held in this building by Feliks Bentkowski, Kazimierz Brodziński and Józef Elsner. Between 1846 and 1865 it was a site of the School of Fine Arts together with its painting room workshop, known as Amphitheater. Founded in 1844, the School followed the tradition of the Department of Sciences and Fine Arts of the University of Warsaw. Even though for the most of its existence the School did not have the status of an institution of higher education, several of its graduates had a decisive impact on Polish art in the 19<sup>th</sup> century.

Both pavilions with their rigorous classical outline harmoniously corresponded with the already existing design of the Kazimierzowski Palace. The building which housed the School of Fine Arts later went through unfortunate remodeling and changed its shape.

In 1935 a fire broke out in the former museum building: “[smoke engulfed the building, fire blazed through broken windows](#)” – described “Kurier Warszawski” on the 3rd of October – “[A large section of the roof was torn, one of the staircases and the hallway collapsed. Hundred year old curtains and shutters burnt entirely, glass panes in the windows and cupboards are broken](#)” – wrote a “Kurier” reporter. “[The main reason why the fire caused so much damage was an outdated construction of the roof, wooden ceilings, and absence of any fire safety devices](#)” – three years later wrote “Polska Zbrojna”. Till 1938 the building stood “empty and windowless, with the signs of the fire still visible”. Then the university authorities gave the task of restoring the building to Prof. Aleksander Bojemski. The blueprint called for the return of the outer façade to the shape from the first half of the 19th century, while the inside was to be made up to the modern requirements. The project was finished just before the outbreak of the WWII. The building was partially destroyed during the war and later, after restoration, became the seat of the Institute of History.

Gmach Audytorijny w 1950 r. przejęła Akademia Medyczna, która powstała z połączenia wydzielonych z Uniwersytetu wydziałów – Lekarskiego i Farmaceutycznego oraz Akademii Stomatologicznej. Medycy korzystali z budynku do marca 2014 r. W 2017 r. zakończyła się jego generalna rewitalizacja. Przywrócono pierwotny klasycystyczny wygląd gmachu. Odświeżono elewację budynku. Remont prowadzono na podstawie zachowanych detali, archiwalnych rycin i fotografii. W środku odnowiono stropy, ściany i wstawiono nowe okna.

Z gmachu korzystają studenci i pracownicy Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych. W budynku znajdują się m.in. sale seminaryjne i dydaktyczne, pracownie i gabinety naukowe oraz aula ze składaną trybuną, mogącą pomieścić 150 osób.

**Z Gmachu  
Audytorijnego  
korzystają studenci  
i pracownicy  
Wydziału Nauk  
Politycznych i Studiów  
Międzynarodowych**

The Auditorium  
Building is the seat  
of the Faculty  
of Political Science  
and International  
Studies

In the year 1950 the Auditorium Building was assigned to the Medical Academy, which evolved from the merger of two former University faculties: the Medical and the Pharmaceutical, with the Academy of Dentistry. The building was used by medical students until March 2014; currently it is under renovation. In 2017, a complete overhaul of the building came to an end. Original classicist appearance was restored. The elevation of the building was refurbished. The Auditorium was reconstructed on the strength of the remaining details, archival illustrations and photographs. Inside the building, ceilings and walls were renovated and the new windows were installed.

Students of the Faculty of Political Science and International Studies study in the building. The auditorium houses seminar and lecture rooms, academic cabinets and the lecturing hall which can seat 150 people.





**Jasnoszary kolor elewacji  
Gmachu Audytorijnego został  
wybrany przez warszawskiego  
konserwatora zabytków**

The bright grey colour of the  
façade of Auditorium Building  
was selected by Warsaw  
conservator-restorer

**Budynek Wydziału  
Historycznego wykonany jest  
z granitu, piaskowca i stali**

The new building  
of the Faculty of History  
is constructed of granite,  
sandstone and steel



## \* BUDYNEK WYDZIAŁU HISTORYCZNEGO

To „najmłodszy” budynek na zabytkowym terenie UW przy Krakowskim Przedmieściu. Jego budowa zakończyła się w II połowie 2011 roku. Wcześniej w tym miejscu znajdował się magazyn.

Autorem projektu budynku jest Pracownia Architektoniczna BNS, która już wcześniej współpracowała z Uniwersytetem, projektując m.in. gmach Collegium Iuridicum III. W gmachu znajdują się sale wykładowe oraz biura administracji. Sąsiaduje z nimi podręczna czytelnia i magazyn biblioteki mogący pomieścić ponad 200 tys. woluminów.

Na wysokości pierwszego piętra nowy budynek jest połączony przeszklonym łącznikiem z Gmachem Pomuzealnym. Całość wykonana jest z jasnoszarego granitu, jasnobrązowego piaskowca oraz ciemnografitowej stali.

## \* THE FACULTY OF HISTORY BUILDING

The “youngest” building at the historical campus at Krakowskie Przedmieście was finished only in the latter half of 2011. Earlier, this site was occupied by a warehouse.

The building was designed by the University’s associate, the BNS Architecture Studio, which has designed Collegium Iuridicum III. The building houses lecture rooms and the administration offices, as well as the reference library and the library warehouse with the capacity of over 200 000 volumes.

The new building is constructed of light-grey granite, light-beige sandstone and steel in the dark shade of graphite grey. At the level of the first floor, it is joined to the Former Museum Building by a glass walkway.